

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	บทบาทพิธีสืบชะตาต่อวิถีชีวิตคนเชียงราย
ชื่อผู้เขียน	ขจรรัตน์ มีสัจย์
หลักสูตร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบา สิทธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผณิตรา ชีรานนท์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทพิธีสืบชะตาต่อวิถีชีวิตคนเชียงราย ในด้านองค์ความรู้การสืบชะตาในจังหวัดเชียงราย การสืบชะตาในชีวิตประจำวันของคนล้านนาเชียงราย และเพื่อศึกษาพิธีกรรมของวัฒนธรรมการสืบชะตาในจังหวัดเชียงราย จากกลุ่มบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย ที่เป็นคนเชียงรายดั้งเดิม และคนต่างถิ่นที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ทั้งพระสงฆ์ และฆราวาส ในเขตเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่าบุคคลกลุ่มประชากรทั้งคนเชียงรายเดิม และบุคคลทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของพิธีสืบชะตาว่า เป็นพิธีกรรมที่ช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจ สร้างคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความรัก ความสามัคคี ความกตัญญูต่อบุพการี และความตระหนักในคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่ผู้จัดพิธี หรือผู้ร่วมพิธีเป็นอย่างดี การสืบชะตาจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน จึงจะทำให้เกิดความขลัง และศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างความศรัทธาเลื่อมใสให้กับคนทั่วไป พิธีสืบชะตาสามารถนำมาปรับใช้เพื่อสร้างความสมดุลให้กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฟื้นคืนมาจากการถูกทำลาย ส่วนการดำรงอยู่ของพิธีสืบชะตาดำเนินอยู่ด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในพิธีกรรมของประชาชน

สิ่งสำคัญคือ จะต้องช่วยกันรณรงค์ให้คนในสังคมเห็นคุณค่าและความสำคัญของพิธีสืบชะตา คือ การเรียนรู้กระบวนการของพิธีกรรมของประชาชน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และจริงจัง ทั้งการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ และการประกอบพิธีกรรมอย่างถูกต้อง โดยจัดให้เต็มพื้นที่เนื่องในโอกาสต่างๆ และเหนือสิ่งอื่นใด คือ ประชาชนจะต้องนำสาระสำคัญของพิธีกรรมสืบชะตาไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงในชีวิตประจำวัน ตามเจตนารมณ์ของการสืบชะตา

คำสำคัญ: พิธีสืบชะตา / วิถีชีวิตคนเชียงราย



Thesis Title	The Role of the Life Prolongation Ceremony (Suerb Cha Ta) in Chiang Rai People's Lifestyle
Author	Yongrat Meesat
Degree	Master of Arts (Culture Study)
Supervisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Preecha Upayokin Assoc. Prof. Dr. Busaba Sitikarn Assoc. Prof. Dr. Phanintra Teeranon

ABSTRACT

The objectives of this research is to study the role of the Life Prolongation Ceremony (Suerb Cha Ta) in Chiang Rai people's lifestyle, life prolongation in Chiang Rai people's everyday life and the ceremony of life prolongation culture in Chiang Rai from intellectuals in religion, art and Chiang Rai's local culture. Data are collected from both Chiang Rai natives and foreigners resided in Chiang Rai, Monks and laymen in local Municipality of Nakhon Chiang Rai, Muang District, Chiang Rai Province using qualitative researching method: intensive interviewing.

The result of the study shows that the population group, both Chiang Rai natives and other people, understand that Life Prolongation Ceremony is the motivating ceremony that promotes moral principle such as love, unity, gratefulness, and appreciating the value of nature and environment to the participants. To make the Life Prolongation Ceremony sanctified and sacred, which affects the faith of people, it must be composed of all necessary components. The Life Prolongation Ceremony can be adapted for restoring the balance of the damaged nature and

environment. The existence of the Life Prolongation Ceremony depends of the faith of people in the ceremony.

The important thing is, there should be campaigns to make people in society realize the values and importance of the Life Prolongation Ceremony, that is, educate them – children and adults – the procedures of ceremony. Every relevant groups should take participate seriously and widely by learning the essences and correct procedures of the ceremony, providing the opportunity for the ceremony to be demonstrated in events and, the utmost, people should use essences of the ceremony in their everyday life according to the intention of Life Prolongation.

Keywords: Life Prolongation Ceremony (Suerb Cha Ta) / Chiang Rai People's Lifestyle

